

В.Г. СКРИПНИК, докт. вет. наук, генеральний директор

Українська асоціація виробників і дистриб'юторів ветеринарних препаратів та кормових добавок (Ветпромспілка), Київ

ДЕЩО ПРО КОНТРАБАНДУ ТА КОНТРАФАКЦІЮ ВЕТЕРИНАРНИХ ПРЕПАРАТІВ

У повсякденному житті ми часто стикаємося з продукцією сумнівної якості, проте якщо ціна нам здається прийнятною, використовуємо її для власних потреб. І чи не в кожній сім'ї є речі з фірмовими назвами «Gucci», «Versace», «Louis Vuitton», не кажучи про «Adidas», «Puma» тощо. І хоча всі ми знаємо, що «фірма» виготовлена десь під Броварами чи в Одесі на Малій Арнаутській, та спокійно використовуємо ці товари, не особливо переймаючись їх походженням.

Але навряд чи хтось захоче купити в аптеці такі ліки для себе чи своїх близьких. Бо власне здоров'я ми довіряємо лише перевіреним виробникам лікарських засобів. Так само ми підходимо до лікування чи годівлі своїх улюбленців – домашніх або промислових сільськогосподарських тварин. Та, на жаль, мало хто застрахований від отримання під маркою відомого бренду звичайнісінької місцевої підробки або контрабандного товару, який невідомо як доставлявся й зберігався до реалізації.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я близько 20 % загальної кількості проданих на світовому ринку лікарських препаратів – підробка. У 2010 р. обсяг світового фінансового ринку підроблених ліків становив близько 75 млрд дол. США. У Росії реалізується 3–12 % підроблених медикamentів.

Виробництво й реалізація контрафактної і фальсифікованої продукції становлять серйозну загрозу для економічної безпеки. За даними Виконавчого комітету СНД, мають місце значні суми ненадходження податкових платежів до національних бюджетів. За оцінками спеціалістів, щорічні збитки становлять: по РФ – близько 3 млрд дол., Україні – 1,5 млрд, Білорусі, Казахстану, Киргизстану й Молдові – від 0,5 до 1,4 млрд дол.

Шкоду, заподіяну контрафактною й фальсифікованою продукцією, можна розділити на кілька груп:

- збитки держави від ненадходження податкових та інших платежів до

- бюджету й державних позабюджетних фондів;

- збитки престижу країни, підрив інвестиційного клімату;

- збитки власників авторських прав на продукцію й товарні знаки;

- збитки здоров'ю споживачів контрафактної і фальсифікованої продукції.

Контрабанда – це переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних і культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), спеціальних технічних засобів, негласного отримання інформації, стратегічно важливих сировинних товарів, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України (ККУ, ст. 201) чи ввезення в Україну.

У випадку ветеринарної медицини – це ввезення в Україну ветеринарних лікарських засобів і кормів без митного оформлення та спеціальної перевірки Держветфітослужби. Увезення однієї чи двох сумок вакцин, антибіотиків або інших засобів – це контрабанда. Скільки таких засобів знаходиться на ринку України, не знає ніхто. Та, власне, в нашій державі нікого це особливо й не турбує, окрім кінцевого споживача й виробників вітчизняних лікарських засобів для ветмедицини, про що ми поговоримо пізніше. За такі дії передбачено кримінальну відповідаль-

ність у вигляді позбавлення волі на строк від 3 до 7 років з конфіскацією предметів контрабанди. Якщо ті самі дії вчинено за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею КК, покарання – позбавлення волі на строк від 5 до 12 років з конфіскацією предметів контрабанди та майна.

Вважають, що контрабанда виникла разом з митною системою і державою як такою. Протягом історії вона розвивалась у країнах, де або запроваджувались високі митні тарифи на імпорту деяких груп товарів (так, наприклад, у Британії наприкінці XVIII ст. були високі мита на алкоголь і предмети розкошів, що сприяло їх незаконному завезенню з материка), або за умов дефіциту якихось груп товарів встановлювалися штучні, санкціоновані державою обмеження на їх імпорту. Основною передумовою для виникнення контрабанди є різниця (іноді дуже значна) цін на окремі товари всередині держави та за її межами. Так, через єдину тарифну й цінову політику в країнах ЄС ціни на більшість товарів споживання в Україні порівняно з цінами в сусідніх державах – членах ЄС (Польща, Словаччина, Угорщина тощо) набагато вищі, що породжує передумови для контрабанди.

Контрафакція – це незаконне використання окремими організаціями (фірмами) відомих на ринку товарних фірмових знаків з метою отримання доходів з виробництва й реалізації товарів, подібних до товарів відомих фірм-виробників, застосування методів недобросовісної конкуренції й введення в оману покупця (споживача), незаконне використання чужого патенту (рецептури) під час виготовлення й продажу товарів.

Фальсифікація – дії, вчинені для обману покупця і/або споживача шля-

хом підробки об'єкта купівлі-продажу з корисливою метою. Тому фальсифікація, в широкому значенні, може розглядатися як дії, вчинені для погіршення тих чи інших споживчих властивостей товару чи зменшення його кількості за збереження тих найхарактерніших показників, які не є суттєвими для споживача. Фальсифікація товарів, які надходять на внутрішній ринок, супроводжує тінізацію економічних зв'язків, що небезпечно не лише для економічного розвитку галузі й країни загалом, а й загрожує життю і здоров'ю споживачів піддробленої продукції.

Контрафактна продукція – це фальсифікована продукція, виготовлена з порушенням технології або неправомірним використанням знаку для товарів і послуг, чи копіюванням форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само неправомірним відтворенням товару іншої особи (ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів»). Поняття «контрафакт» і «фальсифікація» мають відмінності з юридичної точки зору: під першим розуміють порушення інтелектуальних прав, а під другим – технології виробництва. Але на практиці ці поняття тісно пов'язані, і, як правило, контрафактна продукція одночасно є й фальсифікованою, а фальсифікована продукція може бути контрафактною.

За виготовлення й розповсюдження контрафактної продукції Кримінальним кодексом передбачена відповідальність у вигляді штрафу, виправних робіт, позбавлення волі, а також конфіскації та знищення відповідної контрафактної продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для її виготовлення. Якщо сума збитків іншим особам – до 5150 грн, то передбачена адміністративна відповідальність, тобто штраф – до 1700 грн. Крім того, ст. 176 Кримінального кодексу України передбачає за порушення авторських прав штраф від 3400 до 17 000 грн або виправні роботи до 2 років з конфіскацією виготовленої продукції й устаткування, на якому її виготовили. Якщо впродовж року зафіксовано повторне виготовлення й

реалізація контрафакту, то покарання сягає до 5 років позбавлення волі, а для посадової особи – до 6 років.

Щодо виявлення контрабандної чи контрафактної продукції у ветмедицині, то таких даних у відкритих джерелах інформації немає, і нам здається, що їх немає взагалі. В кожному разі систематична робота з виявлення таких фактів не ведеться. Епізодичні перевірки ветінспекцією виробників і дистриб'юторів ветпрепаратів практичного ефекту не дають. В останні роки не було відкликано жодної ліцензії на виготовлення й реалізацію ветпрепаратів, не зафіксовано жодного випадку виявлення контрабандної чи контрафактної продукції. Причини цього явища різні. Це й недосконале законодавство, яке дозволяє будь-кому отримувати такі ліцензії, але дієвих механізмів відкликання їх немає; це й прорахунки при реформуванні державної ветслужби, коли у державних інспекторів ветмедицини зникла зацікавленість до виявлення таких фактів, та й до обігу ветпрепаратів взагалі; це й фактичне відлучення від інспекторської роботи фахівців контрольних інститутів, а фаховість інспекторів на місцях здебільшого не дозволяє якісно проінспектувати виробництво чи дистрибуцію тощо. Тому, можливо, варто відновити чинність наказу Держветфітослужби України «Про посилення заходів протидії незаконному обігу ветеринарних препаратів і кормових добавок та засобів ветеринарної медицини» від 19.07.2010 р. № 80 з регулярним оприлюдненням виявлених фактів.

За останні 1–2 роки не було навіть жодної реклами на ветеринарні препарати. Хтось скаже, що це добре, коли немає реклами. Насправді, як нам видається, справа в іншому. Або ж ветеринарне суспільство стало зовсім пасивним, або ж не вірить у якесь вирішення питання. І хоча «Вказівка про порядок пред'явлення реклами на біологічні препарати, що призначені для застосування у ветеринарній медицині» від 03.06.1998 р. досить застаріла, але вона є і нею можна користуватися.

Нині в Україні відбуваються зміни в політиці, у векторах розвитку суспільства, переосмислюється весь проміжок існування після розпаду Радянського Союзу. Неминучі зміни й у сільському господарстві та ветеринарній медицині. Зміни насамперед мають відбутися в психології та свідомості всіх нас. Члени Української асоціації виробників і дистриб'юторів ветеринарних препаратів та кормових добавок (Ветпромспілка) кажуть усім: «СПОЖИВАЙ УКРАЇНСЬКЕ!» І це не просто гасло! Це – продукція гарантованої якості для тварин, робочі місця для українців, надходження до бюджету та пенсійного фонду України!

Члени Ветпромспілки вирішили започаткувати номінацію для нагородження «За успіхи в боротьбі з контрабандою та контрафакцією ветеринарних препаратів». Переможці отримуватимуть не лише пам'ятні сувеніри, а й значну матеріальну підтримку. Будуть нагороджуватися фахівці ветмедицини, митних і внутрішніх органів за виявлення контрафактних виробництв, виявлення й недопущення до реалізації контрабандних і контрафактних ветпрепаратів, кормів і кормових добавок.

Ветпромспілка також буде вдячна всім небайдужим і гарантує конфіденційність і грошову винагороду за інформацію щодо виготовлення й реалізації контрафактної і контрабандної продукції.

Приєднуйтеся до боротьби з незаконним обігом ветпрепаратів і кормових добавок! Допмагайте Україні!

Інформацію з даного питання направляйте на адресу:

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 16,
оф. 225. Тел. (050) 442-44-48.

E-mail: vetpromspilka@gmail.com ☉

